

İlköğretim Öğrencilerinin İnternet'te Bilgi Arama Davranışları

Information Seeking Behaviours of Primary School Students on the Internet

Selda Ekici* ve Nazan Özenç Uçak**

Öz

Bu çalışma, ilköğretim öğrencilerinin İnternet'e ilişkin tutumlarının, kullanım alışkanlıklarının, İnternet'te bilgi arama davranışlarının ve kaynak gösterme özelliklerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın amacını gerçekleştirmek için, biri özel biri devlet olmak üzere iki okulun sekizinci sınıf öğrencileri seçilmiştir. Toplam 149 öğrenciye anket uygulanarak öğrencilerin bilgisayar ve İnternet kullanma becerileri; İnterneti hangi amaçlarla nasıl kullandıkları; bilgi gereksinimleri ve bilgi arama davranışları; bilgi erişimde karşılaştıkları sorunlar; buldukları bilgiyi nasıl değerlendirdikleri; ödevlerinde nasıl kullandıkları ve kaynak gösterme konusunda farkındalıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgular öğrencilerin bilgi erişimde İnterneti öncelikli ve yoğun kullandıklarını; İnternet'i güncel, kolay erişilebilir ve aranan her türlü bilginin bulunabileceği bir ortam olarak algıladıklarını; ancak İnternet'ten ya da basılı kaynaklardan bulunan bilgileri ödevlerinde kullanırken kaynak belirtmeleri gerektiğine inanmadıklarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Sözcükler: *İnternet, bilgi arama davranışı, ilköğretim*

* Kütüphaneci, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kütüphanesi; Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi. e-posta: sekici@metu.edu.tr

** Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. e-posta: ucak@hacettepe.edu.tr

Abstract

The aim of this study is to determine the primary school students' attitudes about the Internet, usage patterns, information seeking behaviours on the Internet and referencing patterns.

Eight grade students from two schools, including one of the state and one of the private, were selected to achieve the objective of the study. A questionnaire was conducted to total of 149 students. With this study tried to determine the following characteristics of students: Using computer and Internet skills, intended uses of the Internet, information needs and information seeking behaviour, problems encountered in accessing information, how do they evaluate the information, how to use assignment and awareness of the referencing. The result shows that primary school students refer the Internet first for access to the information. They also perceive Internet as up-to-date, easily accessible and as an ambience where one can find all kinds of information; but they don't believe the necessity to cite the print or internet sources where they obtain the information they use in their homeworks.

Keywords: *Internet, information seeking behaviour, primary school*

Giriş

İnternet'in yaşamımıza girişi 18-20 yıl öncesine dayanmaktadır ancak hızlı gelişimi, her geçen gün artan bilgiye ulaşma, saklama ve paylaşma gereksinimimize yanıt vermesi özelliği ile yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. 31 Mart 2011 tarihi itibarıyla, dünyadaki İnternet kullanıcılarının tahmini toplam sayısı 2.095 milyar ile dünya nüfusunun %30.2' sini oluşturmaktadır (Miniwatts Marketing Group, 2011).

2011 yılı Nisan ayında TÜİK tarafından gerçekleştirilen Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre "Türkiye genelinde hanelerin %42,9'u İnternet erişim imkânına sahiptir. Bilgisayar ve İnternet kullanım oranlarının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24 yaş grubudur. Bu oranlar tüm yaş gruplarında erkeklerde daha yüksektir. 2011 yılı ilk üç ayında (Ocak-Mart 2011) İnternet kullanan bireyler, İnternet'i en çok %72,7 ile çevrimiçi haber, gazete ya da dergi okuma, haber indirme için kullanırken, bunu %54,1 ile sağlık ile ilgili bilgi arama takip etmektedir. Web siteleri aracılığıyla (blog siteleri, facebook, twitter) top-

lumsal ve siyasal konular ile ilgili görüşleri okuma veya paylaşma (%50,8) ve mal ve hizmetler hakkında bilgi aramak da (%46,6) kullanım amaçları arasında yer almaktadır.”(Türkiye İstatistik Kurumu, 2011).

Türkiye’de ki okulların İnternet’e erişim oranlarına bakılacak olursa; “2011 Ağustos ayı itibariyle lise ve dengi okulların öğrencilerinin %100’ü, ilköğretim okulları öğrencilerinin %97’si olmak üzere yaklaşık 12 milyon öğrencinin ve 621 000 bilgisayarın İnternet erişimi sağlanmış bulunmaktadır. Ülkenin coğrafi şartları, okul ve kurumların fazlalığı, okulların bilgi teknolojileri altyapısı kurumuna müsait olamaması, okulların coğrafi bölgelere göre dağılımının homojen olmaması gibi nedenlerden dolayı İnternet bağlantısı kurulamayan okulların, altyapı yatırımı ile ADSL İnternet erişimi sağlanması çalışmaları devam etmektedir” (Milli Eğitim Bakanlığı, 2011).

İnternet, özellikle yüksek hızlı bağlantıların yaygınlaşması ile, bireylere çalışma mekanı ve zamanı konusunda esneklik sağlamaktadır. İnternet’e mobil cihazlar dahil birçok araçla hemen hemen her yerden ulaşılabilmekte; uzaktan eğitim, ödevler ile ilgili yardım, kendi kendine öğrenme, boş zaman değerlendirme ya da herhangi bir yerden herhangi bir seviyede bir bilgiye ulaşmak ile sosyal ağlar (facebook, twitter vs.) gibi araçlardan yararlanmak için kullanılmaktadır. Bilgisayar ve İnternet’in hızlı gelişimi, bilgi kaynaklarına kolay ve hızlı erişilmesini sağlamış ve bilgi kaynaklarının birer öğrenme aracı haline gelmelerinde etkili olmuştur. Ancak İnternet ve web aracılığıyla erişilen formal (üniversite kütüphane katalogları) ve informal (kişisel web sayfaları) sayfalar hızla artmaktadır (Hill, 1999, ss. 5-6). Bu kadar hızlı büyüyen bilgi yığınının içinde, kullanıcıların İnternet’i, bilgi arama ve öğrenme aracı olarak tam anlamıyla kullanabilmeleri için bilgi arama ve strateji oluşturmayı nasıl öğrenecekleri önemli bir konudur. Araştırmacıların bilgi arayan kullanıcılara yardımcı olmak amacıyla, arama stratejileri, teknikleri, araçları üzerine yaptıkları çalışmalar ve gelişmeler kullanıcıların işini kolaylaştırmaktadır.

Bilgi iletişim teknolojilerinin ve İnternet’in gelişimi, okullarda ve evlerde kullanımının artması, öğrencilerin bilgi arama davranışlarında önemli değişiklikler yaratmıştır. Bu değişim süreci öğrencilerin bilgiyi kullanma biçimleri üzerinde çalışmayı gerektirmiştir. Günümüzde öğrenci merkezli eğitim anlayışı giderek önem kazanmaktadır. Bu nedenle araştırmaya dayalı eğitime ağırlık verilmekte, öğrenciye bireysel çalışma alışkanlığı ve araştırma becerisi kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu alanda yapılan araştırmalar, Türk eğitim sisteminde bu konudaki eksikleri göstermektedir. Yapılan araştırmalar ilköğretim öğrencilerinin genel ola-

arak araştırma basamaklarını, nereden nasıl bilgi sağlayacaklarını bilmediklerini; araştırma ödevleri verilmesine rağmen öğrencilere bu konuda gerekli bilinç ve becerinin kazandırılmadığını göstermektedir (Şahin ve Altınay, t.y.).

Öğrencilerin İnternet’te Bilgi Arama Davranışları İle İlgili Çalışmalar

1997 yılında yayımlanan bir makalede, ABD’de birçok okulun, 2000 yılına İnternet bağlantısını yapmış olarak girmeyi hedefledikleri belirtilmekte, bu zamana kadar çocukların bilgi arama ve İnternet kullanımının henüz keşfedilmemiş alanlar olduğu söylenmektedir (Schacter ve diğerleri, 1998, s. 840). Bu tarihten sonra öğrencilerin İnternet kullanımları ve elektronik ortamda bilgi arama davranışları üzerine çeşitli düzeyde araştırmalar yapılmıştır.

Yapılan bir araştırmada 5. ve 6. sınıf öğrencilerinden oluşan 32 öğrenciye iyi tanımlanmış ve iyi tanımlanmamış araştırma ödevleri verilmiş ve öğrencilerin İnternet’te bilgi arama davranışları gözlemlenmiştir. Bu araştırmada, İnternet üzerinde bilgi arama, bulma ve bulunan bilgilerin niteliğini değerlendirebilmeleri için İnternet’in özelliklerinin öğrenciler tarafından bilinmesi gerektiği söylenmiştir. İlköğretim öğrencilerinin bilgi arama davranışları üzerine yapılan araştırma sonucunda, İnternet’in üç özelliği üzerinde durulmuş ve bunların öğrencilerin bilgi arama davranışlarını etkilediği belirtilmiştir. Bunlar grafiksel kullanıcı arayüzü, indeksleme ve arama yeteneği ile belge kalitesidir. Bunun yanı sıra öğrencilere verilen ödevlerin yapısının öğrencilerin bilgi arama süreçlerinde ve performanslarında etkili olduğu ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğrencilerin planlı ya da sistematik tabanlı arama stratejileri yerine, rastgele gözden geçirmeyi tercih ettikleri, İnternet’te konuları ile ilgili bilgiyi bulmakta zorlandıkları fakat iyi tanımlanmış aramalarda daha başarılı oldukları görülmüştür. Ayrıca, tecrübeli kullanıcılar tarafından İnternet’te bulunan bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliğinin sorgulandığı fakat çocukların bunun farkında olmadığı belirtilmiştir (Schacter ve diğerleri, 1998, ss. 840-849).

Başka bir araştırmada, öğrencilerin bilgi arama davranışlarında bireysel faktörlerin etkili olduğu ifade edilmiştir. Düşük düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi olan, tepkisel ve harici kontrol isteyen kişilerin sadece tarama ve görüntüleme gibi temel tarama stratejilerine sahip olduğu, orta düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi olan, aktif, yardım amacıyla harici kontrol isteyen, yönlü çalışma gibi kişisel özelliklere sahip olan kişilerin gelişmiş arama stratejileri (planlama, organizasyon gibi) ve bazı üstbilişsel stratejiler (yansıma, önbilgi gibi) sergiledikleri, yüksek

düzeyde bilgisayar kullanım bilgisi olan, proaktif, kendi kendini yöneten, yüksek düzeyde anlayışa sahip olan kişilerin ise gelişmiş arama stratejileri (örn., farklılaştırarak), üstbilişsel stratejileri (örn., transfer, birleştirme) ve problem çözme stratejilerini kullanabildikleri belirtilmiştir (Hill, 1999, s. 10).

161 orta ve yüksek öğretim öğrencisinin katıldığı bir başka araştırmada, öğrencilerin İnternet’te bilgi arama stratejileri incelenmiştir. Bu araştırmada öğrencilerin İnternet’te bilgi bulmak için üç yaklaşım geliştirdikleri tespit edilmiştir. Bunlar; “dot.com” formülü, alışveriş merkezi mantığı ve arama motorlarıdır. “Dot.com” formülünü kullanan öğrenciler, araştırma konularının sonuna “.com“ ekleyerek tarayıcının adres çubuğuna yazmakta ve taramayı bu şekilde gerçekleştirmektedirler. Alışveriş merkezi mantığı yaklaşımı ile, tıpkı bir alışveriş merkezine gidildiğinde, gereksinim duyulan ürünün satıldığı mağazaya gidilmesi gibi, İnternet’te de gereksinim duyulan bilginin bulunduğu sitelere öncelikle bakılması ve taramanın bu şekilde gerçekleştirilmesi kastedilmektedir. Örneğin, hayvanlar ile ilgili bilgi arayan birinin National Geographic’in sayfasına gidip oradan hayvanlarla ilgili kısmı tıklayıp, istenen bilgiye ulaşması gibi. Öğrenciler tarafından kullanılan diğer bir yaklaşım da arama motorlarını kullanarak tarama yapmaktır. Araştırma sonucunda öğrencilerin anahtar kelime oluşturmak için geliştirdikleri yöntemler şu şekilde sıralanmıştır; tek bir terim, konu, birden fazla terim, cümle, soru, kombinasyon ve tekrarlanan kavramlar. Yine araştırma sonucuna göre, öğrenciler başarısız arama girişimlerinden kurtulmak için dört teknik geliştirmişlerdir. Bunlar; bağlantılı konularda tarama yapmak, başka web sitelerini ziyaret etmek, yeni anahtar kelimeler denemek ve değişik arama motorlarını kullanmaktır (Guinee, Eagleton ve Hall, 2003, ss. 363-374).

Başka bir araştırma sonucunda; K-12 öğrencilerinin İnternet’te arama uygulamalarına yönelik araştırma tabanlı süreç modeli oluşturulmuş ve öğrencilerin İnternet’te bilgi arama davranışları, metin anlama, not alma, sunma gibi konulara açıklık getirilmiştir. Bu araştırmada öğrencilerin en çok araştırma sorularını oluşturma konusunda sıkıntı yaşadıkları tespit edilmiş; taramaya daha önceden bilinen sitelerin ziyaret edilerek ya da arama motorları kullanılarak devam edildiği ve anahtar kelimelerinin oluşturulmasında zorlanıldığı anlaşılmıştır. Anahtar kelime ya da sorgu oluşturmayı etkileyen nedenlerin başında, öğrencilerin var olan bilgisi, dil becerileri, bilgisayar kullanma deneyimleri gelmektedir. Tarama sonuçlarının analizinde öğrencilerin çok başarılı olmadığı, iyi ve kötü değerlendirmesini tam yapamadıkları belirtilmiştir. Bulunan bilgilerin, bazı öğrenciler tarafından kopyala-yapıştır yöntemi ile alındığı bazı öğrencilerin ise sadece cevabını aradıkları

sorularla ilgili bilgileri topladıkları ifade edilmiş ve kendi bilgilerini sentezlemek yerine İnternet'ten toplanan bilgilerin bir araya getirilerek sunulması yönteminin tercih edildiği belirtilmiştir. Ayrıca öğrencilerin sunumlarında, İnternet'ten bulunan kaynakları belirtmedikleri, çok az öğrenci tarafından orjinal çalışma ürünleri üretildiği ifade edilmiştir (Guinee, 2004, ss. 206-212).

Öğrencilerle yapılan bir başka çalışma sonucunda en çok kullanılan ve tercih edilen arama motorunun Google olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin akademik kaynakları çok az kullandıkları, bilgi ve bilgi kaynaklarını bulmakta zorlandıkları ve diğer elektronik kaynaklardan beklentileri ve algılarının arama motorlarının kullanımı üzerinde etkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır (Griffiths ve Brophy, 2005, ss. 539-555).

Yalçınalp ve Aşkar (2003), Lise 9.sınıfa devam eden on kız öğrenci üzerinde yaptıkları araştırmada verileri nitel yöntemler ile toplamışlardır. Araştırmada veriler; bilgisayar laboratuvarındaki gözlemler, öğrencilerle yüzyüze yapılmış olan yapılandırılmış görüşmeler, e-posta dokümanları ve öğrenci ödevlerinden oluşmuştur. Veriler, içerik analizi ve sürekli karşılaştırma teknikleri ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin İnternet'e karşı tutum, algı ve tercihleri belirlenmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun İnternet'e bilgi arama ortamı olarak olumlu tutum sergiledikleri, kitaplardaki bilgiyi sıkıcı ve eski buldukları belirtilmiştir. Bazı öğrencilerin kitap sayfalarını çevirmek yerine bilgisayarda sadece fareyi tıklatmayı tercih ettikleri, bunda da bilgisayarın pratik, kullanışlı ve yüksek kapasiteli olmasının etkili olduğu vurgulanmıştır. Öğrenciler ayrıca, İngilizce düzeylerinin yaptıkları bilgi arama işlemlerinde kısıtlayıcı bir unsur olduğunu dile getirmişlerdir. Tüm öğrenciler İnternet'ten elde edilen bilginin güvenilirliği açısından bu bilgileri kitap ve diğer kaynaklarla kıyaslamak ihtiyacı duyduklarını ifade etmişlerdir. Aynı araştırmanın sonuçlarına göre, öğrenciler İnternet'ten araştırma yapmaktan vazgeçmek istememekte fakat buradan edinilen bilginin doğruluğundan kuşku duymaktadırlar. Çalışmada öğrencilerin var olan sistem bilgilerinin İnternet'i kullanmada etkin olmadığı gözlenmiştir. Amaç yönlü stratejilere sahip yani bilgiyi aramaya başlamadan önce kafalarında belli bir amaç, denence ya da soru oluşturan öğrenciler, bilgi aramada daha ileri beceriler sergilemiş ve amaçlı arama gibi daha karmaşık bilgi arama tarzlarını kullanmışlardır. Buna uyumlu olarak veri yönlü stratejilere sahip yani çok geniş konu yelpazesinde arama yapan ve toplanan verilerden sonuç çıkaran öğrencilerin bilgi arama tarzlarında birçok eksiklik olduğu, bu öğrencilerin daha çok amaçsız tarama tipinde ve belirli bir amaç ve planlamayı içermeyen yüzeysel tarzları kullandıkları görülmüştür (Yalçınalp ve Aşkar, 2003, ss. 100-107).

Araştırmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışmada öğrencilerin bilgi gereksinimleri, bilgi arama davranışları ve İnternet kullanım özellikleri araştırılmakta, öğrencilerin İnternette bilgi arama özellikleri; eriştikleri bilgiyi nasıl değerlendirdikleri ve ödevlerinde nasıl kullandıkları belirlenmeye çalışılmaktadır. Araştırmada betimleme yöntemi kullanılmıştır. ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel İlköğretim Okulu ve Refika Aksoy İlköğretim Okulu 8. sınıf öğrencileri çalışmanın evrenini oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin ilköğretim sürecinde edindikleri bilgiyi konuyla ilgili farkındalıklarını sınavabilmek ve sınıflar arası farklılığı ortadan kaldırmak amacıyla özellikle sekizinci sınıf öğrencileri çalışma kapsamı içine alınmıştır. ODTÜ Koleji 8.sınıf öğrencilerinin toplam sayısı 192'dir. 84 öğrenciye anket uygulanmış fakat uygunluk açısından 82 anket değerlendirme kapsamına alınmıştır. Refika Aksoy İ.Ö.O. 8. sınıf öğrencilerinin toplam sayısı 162'dir. 68 öğrenciye anket uygulanmış, uygunluk açısından 67 anket değerlendirme kapsamına alınmıştır. Toplam 149 öğrenciye konuyla ilgili 28 sorudan oluşan anket uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS ile analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Bulgular

Katılımcı Özelliklerine İlişkin Bulgular

ODTÜ Koleji'nden araştırmaya katılan 82 öğrencinin %51'i (42 kişi) erkek, %49'u (40 kişi) kız öğrencilerden oluşmaktadır. Refika Aksoy İ.Ö.O'dan araştırmaya katılan 67 öğrenciden %54'ünü (36 kişi) kız öğrenciler, %46'sını (31 kişi) erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

ODTÜ Koleji'nden katılan öğrencilerin %100'ü evinde bilgisayar ve İnternet bağlantısına sahiptir ve İnternet'i %99'u (81 kişi) genellikle evinden kullanmaktadır. Refika Aksoy İ.Ö.O'dan katılan öğrencilerinin %97'sinin evinde bilgisayar, %96'sının evinde İnternet bağlantısı mevcuttur ve %94'ü (63 kişi) İnternet'i genellikle evinden kullanmaktadır.

Öğrencilerin bilgisayara ve İnternet'e ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla bilgisayar kullanma düzeyleri, kaç yıldır ve ne sıklıkta bilgisayar kullandıkları ve bilgisayar kullanmayı nasıl öğrendikleri araştırılmış ve ilgili veriler Tablo 1, 2 ve 3'te sunulmuştur.

Her iki okuldan araştırmaya katılan öğrencilerin geneli bilgisayar kullanma düzeylerini "çok iyi" ve "iyi" olarak ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bilgisayar kul-

lanma düzeyleri ve kaç yıldır bilgisayar kullandıklarına ilişkin veriler Tablo 1’de yer almaktadır.

(Tablo 1): Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Düzeyleri

Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz?	ODTÜ Koleji			Refika Aksoy İ.Ö.O.			Toplam
	Bilgisayar kullanma düzeyiniz nedir?						
	Çok iyi	İyi	Orta	Çok iyi	İyi	Orta	
	N	N	N	N	N	N	m
1 sene	-	-	-	0	0	1	1
2 sene	0	1	0	1	0	0	2
3 sene	1	0	2	1	3	2	9
4 sene	2	5	1	2	5	3	18
5 sene	6	10	5	3	3	3	30
6 sene ve daha çok	24	22	3	17	17	5	88
Yanıt yok	-	-	-	0	1	0	1
Toplam	33	38	11	24	29	14	149

8. sınıf öğrencilerinin 13-14 yaş aralığında olduğu düşünülürse katılımcıların yarısından fazlası (%59) 6-7 yaşlarından itibaren bilgisayarı ve İnternet’i aktif olarak kullanmaktadır.

Öğrenciler bilgisayar kullanmayı, değişik biçimlerde öğrenmektedirler. Öğrencilerin bilgisayar kullanmayı öğrenme biçimlerine ilişkin veriler Tablo 2’de verilmiştir.

(Tablo 2): Öğrencilerin Bilgisayar Kullanmayı Öğrenme Şekilleri

Bilgisayar kullanmayı nasıl öğrendiniz?	ODTÜ Koleji		Refika Aksoy İ.Ö.O.		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Kendi kendime	53	65	44	66	97	65
Arkadaşımdan	1	1	2	3	3	2
Okulda	4	5	2	3	6	4
Ailemin yardımıyla	26	32	16	24	42	28
Bilgisayar kursunda	5	6	-	-	5	3
Diğer	2	2	3	5	5	3

Araştırmaya katılan öğrencilerin en büyük bölümü (%65) kendi kendine, bir kısmı (%28) da ailesinin yardımı ile bilgisayar kullanmayı öğrenmiştir. Okul ya da bilgisayar kursu gibi eğitim kurumlarında bilgisayar kullanmayı öğrenen öğrencilerin oranının düşük olması ise dikkat çekicidir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayar kullanma sıklıkları Tablo 3'te sunulmuştur.

(Tablo 3): Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Sıklıkları

<i>Bilgisayarı hangi sıklıkta kullanıyorsunuz?</i>	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>Refika Aksoy İ.Ö.O</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Hergün	39	48	22	33	61	41
Haftada birkaç kez	38	46	31	46	69	46
Haftada 1 kez	5	6	9	13	14	9
Haftada 1'den az	-	-	4	6	4	3
Hiç kullanmıyorum	-	-	1	2	1	1
Toplam	82	100	67	100	149	100

Öğrencilerin yarıya yakın bölümü (%46) bilgisayarı “haftada birkaç kez” kullandıklarını belirtmiştir. Yine, büyük bölümü (%41) bilgisayarı “her gün” kullanmaktadır. Bilgisayarı “haftada birden az” kullandığını ifaden eden öğrencilerin bilgisayar ve İnternet olanağına sahip olmama ihtimali akla gelmektedir. Yine, “hiç kullanmıyorum” diyen bir öğrencinin varlığı da dikkat çekicidir.

Öğrencilerin İnternet’i Kullanım Amaçları

Bu araştırmanın önemli boyutlarından biri, öğrencilerin İnternet’i kullanım amaçlarını belirlemek olarak düşünülebilir. Bu konuyla ilgili veriler Tablo 4’te yer almaktadır.

(Tablo 4): Öğrencilerin İnternet’i Kullanım Amaçları

<i>İnternet’i hangi amaçlar için kullanıyorsunuz?</i>	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>Refika Aksoy İ.Ö.O</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Sosyal ağları kullanmak ve sohbet etmek	75	92	61	91	136	91
Ödev yapmak	73	89	60	90	133	89
Müzik dinlemek / yüklemek	74	90	58	87	132	89
Araştırma yapmak	71	87	53	79	124	83
Oyun oynamak için	50	61	50	75	100	67
Haberleşmek (e-mail, e-card alma gönderme vs.)	55	67	27	40	82	55
Program yüklemek	41	50	26	39	67	45
Alışveriş yapmak	20	24	16	24	36	24
Diğer	6	7	1	2	7	5

Öğrencilerden elde edilen verilere göre, İnternet en çok (%91) sosyal ağları kullanmak ve sohbet etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bunu ödev yapmak (%89), müzik dinlemek/yüklemek (%89), araştırma yapmak (%83), oyun oynamak (%67) ve haberleşmek (%55) takip etmektedir. Son zamanlarda yaygınlaşan İnternet’ten alışveriş yapma öğrenciler arasında da yüksek oranda (%24) kullanılmaktadır. İlköğretim öğrencilerinin kredi kartı olmayacağı düşüncesiyle, alışveriş yapmak amacıyla İnternet kullanımını ebeveynleri gözetiminde yaptıkları tahmin edilmektedir. Ayrıca öğrenciler dizi film, video ve film izlemek ve sesli iletişimde bulunmak amaçlarıyla İnternet’i kullanmaktadırlar.

Öğrencilerin Bilgi Erişiminde Kullandığı Yollar/Kanallar

Öğrencilerin bilgi erişiminde kullandığı yollar/kanallar ile ilgili veriler Tablo 5’te sunulmuştur.

(Tablo 5): Bilgiye Ulaşmak İçin Tercih Edilen Yollar/ Kanallar

<i>Bilgiye ulaşmak için hangi yolu tercih ediyorsunuz?</i>	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>Refika Aksoy İ.Ö.O.</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
İnternet	77	94	66	99	143	95
Kütüphane	4	5	2	3	6	4
Öğretmen	4	5	1	2	5	3
Arkadaş	4	5	-	-	4	3
Diğer	1	1	4	6	5	3

Öğrencilerin tamamına yakını (%95) bilgiye ulaşmak için öncelikle İnternet’i tercih etmektedir. Bunun yanı sıra kütüphane, öğretmen, arkadaş ve aileye başvurma yollarını da düşük oranlarda kullanmaktadırlar.

Öğrencilere hangi arama motorunu kullandıkları sorulmuş ve ilköğretim öğrencileri tarafından en çok (%97) Google’ın tercih edildiği belirlenmiştir. Öğrencilerin çok az bir kısmı (%3) ise diğer arama motorlarını kullanmaktadır.

Yine, öğrencilere arama motorunda gelen sayfalarda en çok kaç sayfaya baktıkları sorulmuş ve büyük bölümünün (%40) “ilk sayfaya”, yine çoğunun (%35) “ilk iki sayfaya” baktıkları belirlenmiştir. “İlk beş sayfaya” bakan öğrenci oranı %13, “ilk beş sayfadan fazlasına” bakan öğrenci oranı ise %12’dir. Bu sonuca göre, öğrencilerin önemli bir kısmı, arama motorlarında gelen sonuç sayfalarına bakmakta sabırlı davranmaktadır.

Öğrencilerin İnternet Hakkındaki Düşünceleri

Öğrencilerin İnternet hakkındaki düşüncelerini belirlemek, İnternet kullanımına ilişkin tutumlarını ortaya koymak açısından önemlidir. Öğrencilerin İnternet hakkındaki düşüncelerine ilişkin veriler Tablo 6’da yer almaktadır.

(Tablo 6): Öğrencilerin İnternet Hakkındaki Düşünceleri

	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>Refika Aksoy İ.Ö.O.</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
<i>İnternet hakkında ne düşünüyorsunuz?</i>						
Kolay erişilebilir	36	44	22	33	58	39
Aradığım her tür bilgiyi bulabilirim	28	34	24	36	52	35
Bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği tartışılır	31	38	20	30	51	34
Günceldir	25	31	10	15	35	26
Güvenilirdir	5	6	6	9	11	7
Diğer	2	2	1	2	3	2

Öğrenciler, İnternet’i, kolay erişilebilir (%39), aranan her tür bilginin bulunabileceği (%35) ve güncel (%24) bir yer olarak tanımlamışlardır. Bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği konusunda kuşkuları olduğunu ifade edenlerin oranı (%34) da az değildir. İki okuldan da birbirine benzer bulgular elde edilmiştir. Bu bulgulara göre, ilköğretim öğrencileri İnternet’i kolay erişilebilir ve güncel olduğu için tercih etmekte fakat İnternet’te bulunan bilgilerin doğruluğunu ve güvenilirliğini sorgulamaktadırlar.

İlköğretim öğrencilerinin İnternet kullanımında yaşadıkları sorunları belirlemek amacıyla sorulan soru sonucunda elde edilen bulgular Tablo 7’de yer almaktadır.

(Tablo 7): Öğrencilerin İnternet Kullanımında Karşılaştığı Sorunlar

<i>İnternet Kullanımında Hangi Sorunlarla Karşılaşıyorsunuz?</i>	<i>Refika Aksoy</i>					
	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>İ.Ö.O.</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Güvenli değil	35	43	15	22	50	34
Bağlantı hızının düşük olması	18	22	26	39	44	30
Kaliteli ve güvenilir bilgi eksikliği	24	29	7	11	31	21
İlgisiz ve yüzeysel bilgilerin olması	20	24	8	12	28	19
Yabancı dil sorunu	5	6	8	12	13	9
Çok sayıda bilgi olması	10	12	3	5	13	9
İngilizce ve Türkçe karakter kullanımının sonucu etkilemesi	4	5	3	5	7	5
WWW adreslerinin değişebilir olması	1	1	5	8	6	4
Bağlanma ücretinin yüksek olması	1	1	1	2	2	1
Yeterince bilgi ve beceri sahibi olmama	-	-	1	2	1	1
Diğer	4	5	1	2	5	3
Yanıt yok	1	1	-	-	1	1

ODTÜ Koleji öğrencileri, İnternet’in güvenli olmaması (%43) ile kaliteli ve güvenilir bilgi eksikliği (% 29) konusunda sorun yaşamaktadırlar. Hem İnternet’in güvenli olmadığını hem de kaliteli ve güvenilir bilgi eksikliği olduğunu düşünen öğrenci oranı %32’dir. Refika Aksoy İ.Ö.O. öğrencilerinin İnternet kullanımında karşılaştıkları sorunların başında ise, bağlantı hızının düşük olması (%39) gelmektedir. Bunu İnternet’in güvenli olmaması (%22), kaliteli ve güvenilir bilgi eksikliği (%11) ve yabancı dil sorunu (%12) takip etmektedir. Görüldüğü gibi, İnternet’te karşılaşılan sorunlar bakımından iki okul arasında fark bulunmaktadır. Ayrıca İnternet’te “ilgisiz ve yüzeysel bilgi olduğunu” düşünen öğrenci oranı (%19) da düşük değildir. Tablo 7 verileri doğrultusunda, İnternet’te “ilgisiz ve yüzeysel bilgi olduğunu” düşünen 28 öğrencinin İnternet’te arama stratejisine bakılmış ve arama yaparken çoğunun (%68) “anahtar kelime” oluşturduğu görülmüştür. Ancak anahtar kelime oluşturmada sorun yaşadıkları tahmin edilmekte ve o yüzden arama sonuçlarında ilgisiz ve yüzeysel bilgilerle karşılaştıkları düşünülmektedir.

Öğrencilerin Bilgi Arama Stratejileri

Öğrencilerin İnternet’te nasıl arama yaptıklarını belirlemek amacıyla sorulan sorulara verilen yanıtlar doğrultusunda oluşturulan tablo (Tablo 8) aşağıdadır.

(Tablo 8): Öğrencilerin İnternet’te Arama Stratejileri

<i>İnternet’te nasıl tarama yapıyorsunuz?</i>	<i>ODTÜ Koleji</i>			<i>Refika Aksoy İ.Ö.O.</i>			<i>Topla m</i>
	<i>İnternet’te Aramayı Doğru Yaptığınızı Düşünüyor musunuz?</i>						
	<i>Evet N</i>	<i>Kısme n</i>	<i>Topla m</i>	<i>Eve t</i>	<i>Kısmen N</i>	<i>Hayır N</i>	
Sorumu olduğu gibi yazıyorum	11	4	15	16	6	-	22
Cümle oluşturuyorum	10	2	12	12	3	2	17
Sözcükleri and /ve ile birleştiriyorum	5	-	5	-	-	-	-
Anahtar sözcük oluşturuyorum	51	7	58	14	7	1	22
Diğer	5	-	5	3	2	-	5
Yanıt yok	-	-	-	1	-	-	1

ODTÜ Koleji öğrencilerinden 68’i İnternet’te aramayı doğru yaptığını düşünürken 13’ü de “kısmen” doğru yaptığını düşünmektedir. Bu soruyu 1 kişi yanıtı bırakmış fakat “İnternet’te nasıl tarama yapıyorsunuz?” sorusuna “sorumu olduğu gibi yazıyorum” cevabını vermiştir. Refika Aksoy İ.Ö.O. öğrencilerinden 46’sı aramayı doğru yaptığını, 18’i “kısmen” doğru yaptığını, 3’ü ise doğru yapmadığını düşünmektedir. ODTÜ Koleji öğrencilerinin %70’i, Refika Aksoy İ.Ö.O. öğrencilerinin ise %32’si anahtar sözcük ile İnternet’te arama yapmaktadır. ODTÜ Koleji kütüphanesi tarafından verilen kütüphane oryantasyon programlarında basılı ve elektronik kaynak tarama eğitiminin verildiği bilgisi alınmış ve öğrencilerin İnternet’te doğru aramalar yapmalarında etkili olduğu görülmüştür. Ayrıca, öğrencilerin bir kısmı İnternet’te arama yaparken “soruyu kısaltarak yazma” yöntemini kullandıklarını belirtmiştir.

Öğrencilerin Basılı Kaynaklardan ya da İnternet’ten Buldukları Bilgileri Ödevlerinde Kullanırken Kaynak Gösterme Durumları

Bilgiye erişim kadar bulunan bilginin etik kurallar içinde kullanımı da önemlidir. Bu alışkanlığın küçük yaşlarda kazanılması gerekir. İnternette bulunan bilginin öğrenciler tarafından kamu malı gibi algılanması, kes-yapıştır yöntemiyle ödev hazırlama, çoğu kez ödevlerin hazır ödev sitelerden sağlanması giderek yaygınlaşan etik dışı alışkanlıklardır. Özellikle son yıllarda etik dışı davranışlarda İnternetin önemli rolü olduğu tartışılmaktadır. Öğrencilerin İnternette bulduğu bilgiyi ödevlerinde nasıl kullandıkları ve kaynak gösterip göstermediklerini öğ-

renmek, basılı ve elektronik ortamda edinilen bilgiyi kullanımlarında etik kurallara uyma açısından fark olup olmadığını araştırmak amacıyla öğrencilere basılı kaynaklardan ve İnternet’ten buldukları bilgiyi ödevlerinde kullanırken kaynağı belirtip belirtmedikleri sorulmuştur. Öğrencilerin büyük çoğunluğu basılı kaynaklardan ve İnternet’ten buldukları bilgiyi ödevlerinde kullanırken “bazen” belirttiklerini ifade etmişlerdir. İlgili verilere Tablo 9’dan ulaşılabilir.

(Tablo 9): Öğrencilerin Kaynak Gösterme Özellikleri

Bilgiyi kullanırken kaynak belirtiyor musunuz?	Basılı Kaynaklardan Bulunan Bilginin Belirtilmesi				İnternet’ten Bulunan Bilginin Belirtilmesi			
	ODTÜ Koleji		Refika Aksoy İ.Ö.O.		ODTÜ Koleji		Refika Aksoy İ.Ö.O.	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Evet	25	30	20	30	17	21	20	30
Bazen	45	55	33	49	41	50	31	46
Hayır	12	15	13	19	23	28	14	21
Yanıt Yok			1	2	1	1	2	3
Toplam	82	100	67	100	82	100	67	100

Öğrencilere basılı kaynaklardan ve İnternet’ten buldukları bilgiyi belirtme nedenleri sorulduğunda, Tablo 9’da görüldüğü üzere “kaynağı belirttiklerini” ve “bazen” belirttiklerini ifade eden öğrencilerin bir kısmı da kaynak belirtmeme nedenleri yazmışlardır. Öğrencilerin çoğunluğu “belirtmem gerekmiyor” ve “belirtip belirtmemem ödev sonucu aldığım notu etkilemiyor” yönünde görüş bildirmiştir. Bu durum göz önüne alındığında her iki okul öğrencilerinin yarısından fazlası hem basılı kaynaklardan, hem de İnternet’ten buldukları bilgiyi ödevlerinde kullanırken kaynak belirtmemektedir. Öğrenciler ayrıca, basılı kaynaklardan ve İnternet’ten buldukları bilgiyi ödevlerinde kullanırken belirtmeme nedeni olarak “adresler çok uzun, çok kaynak kullanıyorum, istemiyorum, onlar da başka yerden kopyalıyor, unutuyorum, canım istemiyor ve sadece öğretmen isterse yapıyorum” gibi ifadeler kullanmışlardır.

Öğrencilerin Ödevlerinde İnternet Kullanımı

Öğrencilerden ödev yaparken en çok hangi sitelerden yararlandıklarını belirtmeleri istenmiştir. Konuya ilişkin veriler Tablo 10’de sunulmuştur.

(Tablo 10): Ödev Yaparken Kullanılan Siteler

<i>Ödev yaparken en çok hangi siteden yararlanıyorsunuz?</i>	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>Refika Aksoy İ.Ö.O.</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
	Wikipedia	74	90	45	67	119
Ödev siteleri	10	12	18	27	28	19
Forumlar	11	13	-	-	11	7
Bloglar	7	9	2	3	9	6
Kütüphanelerin sayfaları	5	6	-	-	5	3
MEB portalı	2	2	3	5	5	3
Diğer	3	4	4	6	7	5

Tablo 10 verilerine göre, öğrencilerin en büyük bölümü (%80) ödevlerini yaparken Wikipedia kullanmaktadır. Ödev siteleri ve forumlar da öğrenciler tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğrencilere yönelik olarak hazırlamış olduğu portalın da yeterince kullanılmadığı anlaşılmaktadır.

Öğrencilere en çok hangi dersler için İnternet'e gereksinim duydukları sorulmuş olup, ilgili veriler Tablo 11'de verilmiştir.

(Tablo 11): Derslere Göre Öğrencilerin İnternet Kullanımı

<i>En çok hangi ders için İnternet'e gereksinim duyuyorsunuz?</i>	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>Refika Aksoy İ.Ö.O.</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Türkçe	26	32	17	25	43	29
Sosyal Bilgiler	57	70	13	19	70	47
Fen ve Teknoloji	10	12	37	55	47	32
İngilizce	15	18	8	12	23	15
Matematik	4	5	2	3	6	4
Diğer	1	1	1	2	2	1

ODTÜ Koleji öğrencileri, daha çok Sosyal Bilgiler (%70) ve Türkçe (%32) gibi sözel dersler için İnternet'e gereksinim duymaktadırlar. Refika Aksoy İ.Ö.O. öğrencileri ise İnternet'i, daha çok Fen ve teknoloji (%55) gibi sayısal dersler için kullanılmaktadır. Görüldüğü gibi bu konuda da iki okul arasında fark bulunmaktadır. Ayrıca öğrenciler, en fazla grup ve performans ödevlerini yaparken İnternet'i kullanılmaktadır.

Öğrencilerin hazır ödev siteleri konusundaki görüşleri alınmış ve aşağıdaki verilere (Tablo 12) ulaşılmıştır.

(**Tablo 12**): Hazır Ödev Siteleri Hakkındaki Düşünceleri

<i>Hazır ödev siteleri hakkında düşünüyorsunuz?</i>	<i>ODTÜ Koleji</i>		<i>Refika Aksoy İ.Ö.O.</i>		<i>Toplam</i>	
	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Yararlı buluyorum	23	28	32	48	55	37
Kısmen yararlı buluyorum	34	41	16	24	50	34
Yararsız/gereksiz buluyorum	12	15	5	8	17	11
Fikrim yok	13	16	13	19	26	17
Cevap vermeyen			1	1	1	1
Toplam	82	100,0	67	100,0	149	100,0

ODTÜ Koleji öğrencilerinin çoğu (%41) hazır ödev sitelerini “kısmen yararlı” bulurken, Refika Aksoy İ.Ö.O. öğrencilerinin neredeyse yarısı (%48) hazır ödev sitelerini “yararlı” bulmaktadır. Bu verilere göre, öğrencilerin çoğunun araştırma yaparak özgün ödevler hazırlamak yerine, hazır yapılmış ödevleri kullanarak ödev hazırlamayı tercih ettikleri söylenebilir.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın müfredat programında bilgi okur-yazarlığına ilişkin dersler olmamasına rağmen bazı okulların kütüphanelerinin bu konuda eğitim verdiği bilinmektedir. ODTÜ Koleji okul kütüphanecisi ile yapılan görüşme sonucunda, öğrencilere araştırma yapma ve kaynak kullanma ile ilgili bilgiler verildiği anlaşılmaktadır. Nitekim ODTÜ Koleji’nden araştırmaya katılan öğrencilerin %70’i bilgi okur-yazarlığı eğitimi aldığını belirtmişlerdir. Refika Aksoy İ.Ö.O. da benzer bir uygulamanın olmadığı ve öğrencilerin büyük bir kısmının (%61) bilgi okur-yazarlığı konusunda habersiz olduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç

Biri devlet okulu diğeri özel okul olmak üzere iki ilköğretim okulundan 149 öğrenciye uygulanan anket sonucu elde edilen bulgulara göre ilköğretim öğrencilerinin büyük çoğunluğu bilgisayar ve İnternet kullanmaya 6-7 yaşlarında başlamakta, en fazla sosyal ağlara girmek ve sohbet etmek amacıyla İnterneti kullanmaktadır. Elde edilen sonuçlar öğrencilerin bilgiye gereksinim duyduklarında ilk önce ve yoğunlukla İnternet’e başvurduklarını; özellikle ödev ve araştırmala-

rını İnternet üzerinden yaptıklarını göstermektedir. Bunun en önemli nedeninin İnternet'in güncel, kolay erişilebilir ve aranan her türlü bilginin bulunabileceği bir ortam olarak algılanması olduğu anlaşılmaktadır. Çalışma sonunda genel olarak öğrencilerin bilgi okur-yazarlığı ile ilgili sorunları olduğu; kaynakları nereden nasıl arayacaklarını bilmedikleri; buldukları kaynakları nasıl değerlendirip ödevlerinde nasıl kullanacakları konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir. Öğrencilerin İnternet üzerindeki bilgiye erişimlerinde, erişilen bilginin değerlendirilmesi ve ödevlerine aktarımında sorunları olduğu; İnternet'ten elde edilen bilgiyi kopyala- yapıştır yöntemi ile kullanmada bir sakınca görmedikleri ve hazır ödev sitelerini yararlı buldukları anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin İnternet kullanımında yaşadıkları sorunlar okulun sağladığı olanaklar ve farkındalıkları ile yakından ilgilidir. Araştırma sonucunda, her iki okulun öğrencilerinin İnternet kullanma alışkanlıkları ve özelliklerinin benzer olmasına rağmen kütüphane kullanımları, bilgi arama özellikleri ve bilgi erişim sorunları arasında farklılıkların olması, okulların sahip olduğu kütüphane olanakları, kütüphaneci faktörü ve verilen eğitimlerle ilgili olarak açıklanabilir. Kütüphane oryantasyon programları aracılığı ile yapılan kısa eğitimlerin bile öğrencilerin bilgi arama davranışlarında olumlu etkisi olduğu görülmektedir. Öğrencilere araştırma becerisinin küçük yaşlarda kazandırılabilmesi onların bilgi erişim araçlarını etkili kullanmalarında önemlidir. Bu nedenle ilköğretim okullarında verilecek bilgi okur-yazarlığı eğitimlerine ihtiyaç vardır.

Kaynakça

- Griffiths, J. R. ve Brophy, P. (2005). Student searching behavior and the web: Use of academic resources and Google. *Library Trends*, 53(4), 539-554.
- Guinee, K. ve Association for Educational Communications and Technology. (2004). *İnternet searching by K-12 students: A research-based process model*. Washington: Association for Educational Communications and Technology.
- Guinee, K. Eagleton, M. B. ve Hall, T. E. (2003). Adolescents' İnternet search strategies: Drawing upon familiar cognitive paradigms when accessing electronic information sources. *Journal of Educational Computing Research*, 29(3), 363-374.
- Hill, J. R. ve Hannafin, M. J. (1997). Cognitive strategies and learning from the world wide web. *Educational Technology Research and Development*, 45(4), 37-64.

- Hill, J. R. (1999). A conceptual framework for understanding information seeking in open-ended information systems. *Educational Technology Research and Development*, 47(1), 5-27.
- Milli Eğitim Bakanlığı (Ağustos 2011). MEB İnternet’e Erişim Projesi. 25 Kasım 2011 tarihinde www.meb.gov.tr/ADSL/adsl_index.html adresinden erişildi.
- Miniwatts Marketing Group. (Ocak 2011). *İnternet world stats.: Usage and population statistics*. 25 Kasım 2011 tarihinde <http://www.Internetworldstats.com/stats.htm> adresinden erişildi.
- Schacter, J. Chung, G. K. W. K. ve Dorr, A. (1998). Children’s Internet searching on complex problems: Performance and process analyses. *Journal of the American Society for Information Science*, 49(9), 840-849.
- Şahin, Ç. ve Altınay, Y. B. (t.y.). İlköğretim 1. kademedeki öğrencilerin düşünme becerilerini ve yaratıcılıklarını geliştirmek amacıyla aktif araştırmacı olarak araştırma tekniklerini kullanma becerilerinin değerlendirilmesi. 30. 10. 2011 tarihinde <http://www.eab.org.tr/eab/oc/egtconf/pdfkitap/pdf/375.pdf> adresinden erişildi.
- Türkiye İstatistik Kurumu (Ağustos 2011). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*. E25 Kasım 2011 tarihinde http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?tb_id=60&ust_id=2 adresinden erişildi.
- Yalçınalp, S. ve Aşkar, P. (2003). Öğrencilerin bilgi arama amacıyla İnternet’i kullanım biçimlerinin incelenmesi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(4), 100-107.

Summary

The history of the Internet is short but it has become a large part of our lives with features such as rapid development, access to information, storage and sharing. The Internet is allowing greater flexibility in working hours and location, especially with the spread of unmetered high-speed connections and web applications. Using mobile devices and many vehicles accessible the Internet from virtually anywhere. The Internet is used for different purposes such as distance education, help with homework, self-study, assessment of leisure, find information from anywhere at any level and use of social networks.

The rapid development and increasing use of the Internet has created significant changes in students’ information seeking behaviours. The process of change has required to work on forms of using knowledge in students’. While some

researchers have investigated the search strategies used by students. Questions in this researches were specifically designed to describe for information seeking behaviours of students on the Internet.

Student-centered approach in education is becoming increasingly important. For this reason, research-based education is gaining importance and aims to provide the students self-study habits and research skills. Research in this area shows that the Turkish education system deficiencies in this regard and primary schools students in general don't know research stages, reasearch awareness and skills, how would provide information.

The purpose of this research is to explore the primary school students' attitudes about the Internet, usage patterns, information seeking behaviours on the Internet and referencing patterns. Eight grade students from two schools, including one of the state and one of the private, were selected to achieve the objective of the study. A questionnaire was conducted to total of 149 students. According to the main results obtained from the survey, the majority of primary school students begin to use computer and Internet at 6-7 years old and they mostly use the Internet for social networks and chat. Also students prefer the Internet first for access to the information. Most important reason of this result, they perceive Internet as up-to-date, easily accessible and as an ambience where one can find all kinds of information. At the end of the study is seen that problems related information literacy of students in general. They don't get irritate using information from the internet with method of copy and paste.

As a result, both schools students show similar features to Internet usage but there are differences between use of the library, information seeking features and information access problems. Even the short training programs through the library orientation is observed to made a positive impact on students' information seeking behaviours. Research skills given to students at an early age is important in terms of efficient use of information access tools. Therefore, information literacy education will be needed in primary schools.